

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050 – noćna 2996, 2994 in 2050

Uprava: Kopitar-
jeva b. telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedelika in dneva po prazniku

Ž nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Zagrebačka vremenska napoved. Pretežno oblačno in toplo. Vreme se bo poslabšalo.

350 let gregorijanskega koledarja

Ena prvih potreb človeškega rodu je bila razdelitev časa. Prva časovna enota je bilo povsem razumljivo razdobje med solničnim vzhodom in solničnim zahodom. Ta časovna doba pa je bila zelo različna v raznih letnih dobah. Nasprotno pa je doba, tekom katere se na videz sonce obrne enkrat okoli zemlje, to sta dan in noč, vedno enako dolga. Iz tega je nastal 24-urni dan.

Papež Gregor XIII.

Ze v prastari dobi so se trudili najti večjo časovno enoto od dneva, da bi lažje računali s časom. Za tako štetje je zelo pripraven mesec s svojimi vedno enakomernimi spremembami. Dobo od mlaja do mlaja, v kateri se izvršijo vse lunine mene, imenujemo lunin mesec, ki ima 29 in pol dneva. Dva poldneva so vedno vzeli skupno, zato je en mesec štel 29 in so ga imenovali votel mesec, drugi je bil poln mesec s 30 dnevi.

Skoraj vsi stari narodi so razdelili lunin mesec v štiri enake dele in so tako dobili časovno enoto teden s sedmimi dnevi, ki se je še danes poslužujemo. Znameniti učenjak je dejal: »Teden je najbolj častljiv in nastarejši spomenik iz davnih časov, ki se je ohranil v enaki obliki pri vseh narodih do današnjega dne in ki so ga našli ob odkritju Amerike tudi pri Peruancih.« Samo Francozi so za revolucije poskušali upeljati desetdnevni teden dekado; ta novotarija se je obdržala samo 14 let. Nekaj sličnega poskušajo sedaj boljševiki.

Naslednjo večjo časovno enoto so dobili s tem, da so združili šest votlih in šest polnih mesecev, ker se v tem razdobju precej pravilno razvrstijo štiri letne dobe in tako so dobili mesečno leto, ki je štel 354 dni. Ker pa mesečno leto ni bilo v skladu z gibanjem sonca in po daljši dobi niti z letnimi časi, so to popravili in tako so že stari narodi prišli do solničnega leta, ki so ga sprejeli vsi narodi. Samo pripadniki islama še vedno štejejo po mesečnih letih. Tudi Zidje računajo z mesečnimi leti, vendar si že od starih časov pomagajo s prestopnimi meseci.

Po Herodotu so bili stari Egipčani prvi, ki so računali s solničnimi leti. Solnično leto je pri njih imelo 365 dni in je bilo torej za 5 ur 48 minut in 48 sekund prekratko. V štirih letih je zaostalo skoraj za cel dan za pravim solničnim letom, katerega začetek je sovpadel s tem letom samo vsakih 4x365=1460 let. Morali so zato tudi menjaje določevati pričetek letnih časov.

Grki in Perzi so v začetku imeli leto 360 dni, ki je imelo 12 mesecev po 30 dni. Po dveh letih so vedno vrinili poseben mesec 30 dni in je tako leto štel 390 dni. S tem pa so prehiteli solnično leto. Sele astronom Meton je iznašel sistem, ki je odpravil ta nedostatek. Njegov sistem je baziral na 19-letni periodi. V tem razdobju so šteli 235 luninih men in sicer 228 za 28 mesečnih let in 7 za 11 in eno četrtino preostalega dneva, ki jih vsako solnično leto več šteje od mesečnega. Sistem take periode pa je imel to pogreško, da je po 76 letih preostalo 1 dan. Kljub temu so jo pozdravili z velikanskim navdušenjem. Na podlagi nje sestavljen koledar so z zlatimi črkami napisali na javni deski. Od teh zlatih črk izhaja izraz »zlati število«, ki ga še danes najdemo v naših koledarjih. Ono označuje, katero leto te periode štejejo sedaj. To število dobimo, če leto Kristusovega rojstva prištejemo k vsakokratni letnici in vsoto delimo z 19. Kvocijent nam da letnico Mentonove periode, ostanek pa »zlati število«. Če ni nobenega ostanka, potem je »zlati število« 19. Ta perioda je bila upeljana l. 433. pred Kristusovim rojstvom. Kljub pogreškam, ki so jih pozneje odkrili, jo je potrdil tudi nicejski koncil in je ostala v veljavi vse do leta 1582. Sele gregorijanski koledar je prinesel reformo in pravo »zlati število«.

V starem rimskem koledarju so v vsakem drugem mesečnem letu po 23. sebruarju vstavili nov mesec, ki je štel enkrat 22, drugič 23 dni. Po tej metodi tudi v našem koledarju velja v prestopnem letu 24. februar za prestopni dan. Rimski koledar je bil tako pomanjkljiv, da je bilo v primeri s solničnim letom že v l. 50. pred K. r. že en dan razlike. Vsled tega je Julij Cezar s pomočjo alexandrijskega učenjaka Sosigenesa uvedel novo reformo. Solnično leto je računal s 365 dnevi in 6 urami. Zato je koledarsko leto računal s 365 dnevi, vsako četrto leto pa s 366 dnevi. Dnevi so bili na posamezne mesece tako razdeljeni, kakor so še danes. Mesec »quintilis« so imenovali v čast Cezarja julij, in mesec »sextilis« v čast prvega rimskega cesarja Avgusta. Koledar se imenuje po Cezarju julijanski ali stari koledar. Po njem so šteli do nedavna Rusi in drugi pravoslavni narodi. Boljševiki so ga odpravili l. 1923., pred tem tudi že Grki, Bolgari in Romuni in sedaj se ga poslužuje samo še srbska pravoslavna cerkev.

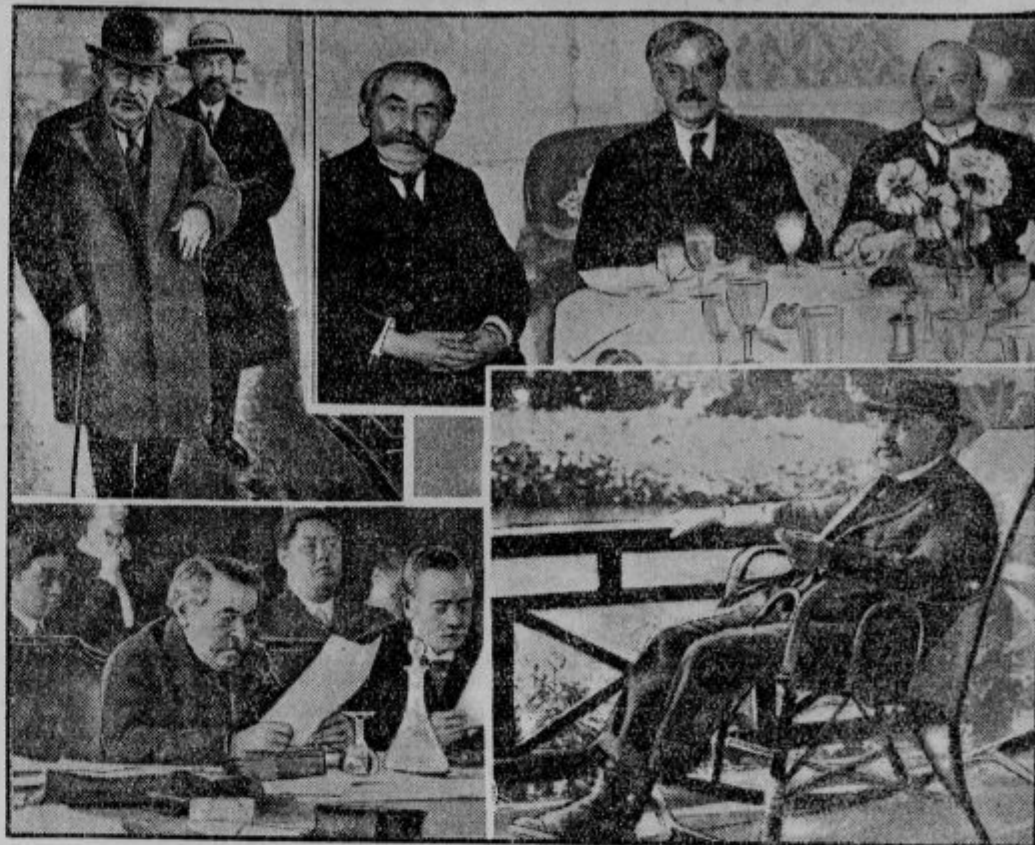
Tudi julijanski koledar je bil pomanjkljiv, kajti njegovo solnično leto je bilo s pravim letom za 11 minut in 9 sekund predolgo. Zato je v 129 letih zaostalo že za en dan. Nicejski koncil (l. 325 po Kr. r.) je izbral do takrat nastalo razliko treh dni, pustil pa je koledar v veljavi. Stalno padanje znanosti je bilo vzrok, da se je na to pomanjkljivost pozabilo. Šele v 16. stoletju so se zopet pričeli pečati s to važno zadevo. Cerkevni koncil v Tridentu je sklenil, da se mora odpraviti in to težavno nalogo je rešil l. 1582 papež Gregor XIII.

Na predlog učenega zdravnika Lulliusa so sklenili, da se izpusti 10 dni, kolikor je do tedaj že znašala razlika. Da bi letni čas v bodoče se pričlenjalo vedno na isti dan, so sklenili, da v treh zaporednih stoletnih prestopnih letih prestopni dan odpade, šele vsako četrto naj bode prestopno. Prvo tako prestopno leto je bilo 1600, dočim so leta 1700, 1800 in 1900 bila navadna leta in šele 2000 bo zopet prestopno. Novi koledar je bil v Rimu predložen učenjakom, ki so prišli iz vseh delov sveta, vsem univerzam in vladarjem 1577. Sele l. 1582. je papež Gregor XIII. s posebno bulo 24. februarja, to je pred 350 leti, odredil, da se izpusti po 4. oktobru istega leta 10 dni, kolikor je že znašala razlika po julijanskem koledarju. Četrtno oktobra (petek) l. 1582. je sledil takoj 15. oktober. Istočasno je zapovedal, da se morajo vsi držati novega koledarja, ki se po njem imenuje Gregorijanski.

V Italiji, Portugaciji, Franciji, Lotringiji, Danski in Češki so nov koledar upeljali že l. 1582., v katoliškem delu Švice, Nemčije in Nizozemske 1583 in 1584, na Poljskem 1586, na Madžarskem 1587. Protestantske dežele pa so se trdovratno upirale tej reformi. Ta upornost se je še povečala, ker se je zvedelo, da tudi novi koledar ni povsem točen. Njegovo leto je namreč še vedno za 21 sekund predolgo, kar šele v 4000 letih znaša približno en dan. Sele l. 1699 so nemški protestantovski stanovi sprejeli to reformo s tem, da so tega leta izpustili po 17. februarju 11 dni. Anglija in Švedska sta to reformo sprejeli šele kot poslednji l. 1752.

V zadnjem času se pod okriljem Zveze narodov dela zopet na reformi koledarja, po kateri naj bi bila Velika noč vsako leto na isti dan in tudi meseci naj bi bili drugače razdeljeni. Ta reforma pa še ni dozorela in ni aktualna.

Iz življenja apostola miru

Zgoraj levo: Briandov prihod v Zenevo; zgoraj desno: Briand, MacDonald, Stresemann; spodaj levo: Briand predseduje Svetu Zveze narodov; spodaj desno: ura politika in odmora ob Zenev. jezeru

Ali Miru

Sovjetska ekspedicija na Vranglov otok

3. marca je odpotovala na Vranglovo otočje skupina nove ruske ekspedicije v polarne kraje. V tej skupini se nahajajo mnogi inženjerji in tehnikarji.

»Večernjaja Moskva« objavlja zanimive podrobnosti o zgodovini raznih ekspedicij na te otoke. Med znanstveniki, ki so se zanimali za raziskovanje arktičnih predelov zemlje, je prevladovalo pričanje, da Vranglovo otočje, obdano z večnim ledom, sploh ni sposobno za stalno naselitev. Več ameriških ekspedicij na te otoke je žalostno končalo. Dve ekspediciji, ki se jima je posrečilo prodreti do otokov, pa sta na povratku doživeli katastrofo in vsi člani so postali žrtev severnih viharjev.

15. junija 1926 je iz Vladivostoka odpotovala na Vranglove otoke prva ruska ekspedicija s staro ladjo »Stavropole«. Vodil je to ekspedicijo preizkušeni polarni potnik in drzni raziskovalec severnih pokrajin Ušakov. Z njim je odpotovalo tudi 14 družin iz plemena Čukčev, ki so izrazili željo naseliti se na teh daljnih otokih. Meteorološke razmere so bile izredno ugodne in ekspedicija je brez večjih nesreč prispela na Vranglove otoke. »Stavropole« se je že 7. avgusta zasedel v Rogersovem zalivu in 15. avgusta je prva ruska kolonija pričela graditi svoja prebivališča na tej zemlji, popolnoma odrezani od sveta. Pripravljala se je za prvo zimo. Klimatične razmere na otoku so izredno težke. Povprečna letna temperatura znaša 21 stopinj pod ničlo. Že v teku prve zime je znanstvena ekspedicija dovršila lepo delo. Organizirala je meteorološke, hidrološke in geološke postaje. Otok so natančno raziskovali. Za koloniste iz plemena Čukčev so organizirali šolo. Izbrali so mesta za prihodnje kolonizacije. V drugem letu so preiskovali bogastvo otoka. Proučili so življenje bele polarne lisice, mroža in morskega psa. Na Vranglovem otoku je posebno mnogo mrožev in belih lisic, katerih koži so izredno dragi. Sele l. 1930 je ledolomilec »Litke« sprejel nekaj članov ekspedicije in se z njimi vrnil v domovino, dočim so drugi ostali na otoku, kamor jim sedaj sledijo še drugi.

Dr. Ludvik Walko, madžarski zunanji minister se je podal na politično potovanje v Zenevo, Rim in Pariz, da se posvetuje z vodilnimi politikami o podonavski konfederaciji

matične razmere na otoku so izredno težke. Povprečna letna temperatura znaša 21 stopinj pod ničlo. Že v teku prve zime je znanstvena ekspedicija dovršila lepo delo. Organizirala je meteorološke, hidrološke in geološke postaje. Otok so natančno raziskovali. Za koloniste iz plemena Čukčev so organizirali šolo. Izbrali so mesta za prihodnje kolonizacije. V drugem letu so preiskovali bogastvo otoka. Proučili so življenje bele polarne lisice, mroža in morskega psa. Na Vranglovem otoku je posebno mnogo mrožev in belih lisic, katerih koži so izredno dragi. Sele l. 1930 je ledolomilec »Litke« sprejel nekaj članov ekspedicije in se z njimi vrnil v domovino, dočim so drugi ostali na otoku, kamor jim sedaj sledijo še drugi.

Največji rudnik na svetu

Poročajo iz Moskve, da je predsednik komisariata za težko industrijo Vasilij Ivanov objavil načrt ogromnega rudnika bakra, ki ga bodo pričeli izkoriščati ob Bajkaljskem jezeru v osrednji Aziji v sovjetski republiki Kazanstan v tako imenovani »Gladni stepi«. Pripravljalna dela bodo stala okrog 450 milijonov rubljev (približno 11 milijard dinarjev). Letno produkcijo cenijo na 175.000 ton. To bo največji rudnik na svetu.

Plavanje obvezen predmet

Francoski parlament je sprejel zakon, s katerim se v vseh ljudskih in srednjih šolah upelje plavanje kot obvezen predmet.

Atentat na predsednika republike Peru

Zadnjo nedeljo je bil v katedrali v glavnem mestu republike Peru izvršen med službo božjo atentat na predsednika republike Sanchez Cerra.

Predsednik republike se je udeležil sv. maše s svojim spremstvom. Med sveto mašo je iznenada stopil pred njega mlad možič in iz razdalje dveh

Luis Sanchez Cerro.

korakov ustrelil na predsednika, zatopljenega v molitev. Po prvem strelu se je predsednik zrušil in padel v naročje svojega soseda. V istem trenutku je njegov spremljevalec polkovnik Rodriguez skočil in se postavil pred predsednika, da ga s svojim telesom zaščiti. Atentator je skoraj v istem trenutku oddal še drugi strel, ki je zadel polkovnika Rodriguezu v prsi in ga smrtno ranil.

Predsednik Sanchez Cerro si je medtem opomogel. Odrinil je svoje spremljevalce, potegnil revolver in skušal najti primerno mesto, da bi ustrelil atentatorja, ne da bi zadel koga drugega. V tem trenutku je oddal atentator še tretji strel. Še preden je prišel predsednik do strela, ga je prehitel njegov adjutant Luis Solari, ki je oddal strel in zadel atentatorja v vrat.

Kljub rani je atentator oddal še dva strela. Štiri osebe iz množice, ki se je je polotila velika panika, so bile ranjene. Ko je atentator izstrelil vse naboje, je poskušal zbežati, vendar so ga pri vhodu prijeli. Piše se José Melgar.

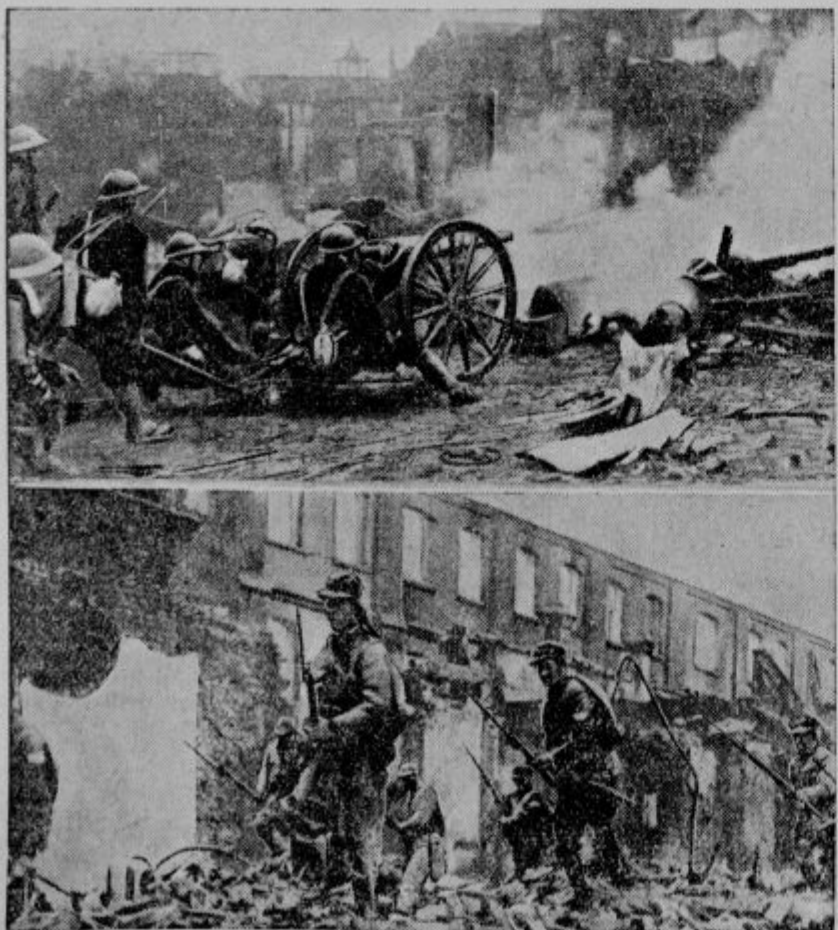
Predsednik Cerro je samo lahko ranjen in bo že čez par dni mogel zopet prevzeti posle. V svoji vojaški in državljanski karieri je doživel že 16 atentatov.

Amer. parlament in brezposelnost

Ameriški parlament je sprejel zakon o pomoči brezposelnim. Po tem zakonu se brezposelnim ne bo dajala nikakoli miloščina, pač se vlada pooblašča, da sme porabiti izreden kredit 130 milijonov dolarjev za graditev novih cest. Pri graditvi bodo zaposleni samo brezposelni.

Lord Tyrell, dosedanji poslanik Velike Britanije v Parizu, zapusti svoje mesto vsled sprememb, ki so v zvezi z novo orijentacijo franc. zunanje politike.

Zavzetje Capeja.

Slika jasno kaže, kako strašna vojna divja na Daljnem vzhodu. Najbolj ogorčene bitke so bile v predmestju Sanghaja Capeja. Ko so Japonci po več dni trajajočih naskokih to predmestje zavzeli, je bil ta preje cvetoči trgovski del mesta do tal porušen. Pod razvalinami je pokopanih na tisoče hrabrih Kitajcev. Zgoraj: japonsko topništvo bombardira kitajski del Sanghaja; spodaj: kitajski vojaki poskušajo med razvalinami z obupnim napadom pregnati Japonce.

350 let gregorijanskega koledarja

Ena prvih potreb človeškega rodu je bila razdelitev časa. Prva časovna enota je bilo povsem razumljivo razdobje med solničnim vzhodom in solničnim zahodom. Ta časovna doba pa je bila zelo različna v raznih letnih dobah. Nasprotno pa je doba, tekom katere se na videz sonce obrne enkrat okoli zemlje, to sta dan in noč, vedno enako dolga. Iz tega je nastal 24-urni dan.

Papež Gregor XIII.

Že v prastari dobi so se trudili najti večjo časovno enoto od dneva, da bi lažje računali s časom. Za tako šteje je zelo pripraven mesec s svojimi vedno enakomernimi spremembami. Doba od mlaja do mlaja, v kateri se izvršijo vse lunine mene, imenujemo lunin mesec, ki ima 29 in pol dneva. Dva poldneva so vedno vzeli skupno, zato je en mesec štel 29 in so ga imenovali votel mesec, drugi je bil poln mesec s 30 dnevi.

Skoraj vsi stari narodi so razdelili lunin mesec v štiri enake dele in so tako dobili časovno enoto teden s sedmimi dnevi, ki se je še danes poslužujemo. Znameniti učenjak je dejal: »Teden je najbolj častitljiv in najstarejši spomenik iz davnih časov, ki se je ohranil v enaki obliki pri vseh narodih do današnjega dne in ki so ga našli ob odkritju Amerike tudi pri Peruancih.« Samo Francozi so za revolucije poskušali upeljati desetdnevni teden dekad; ta novotarija se je obdržala samo 14 let. Nekaj sličnega poskušajo sedaj boljševiki.

Naslednjo večjo časovno enoto so dobili s tem, da so združili šest volih in šest polnih mesecev, ker se v tem razdobju precej pravilno razvrstijo štiri letne dobe in tako so dobili mesečno leto, ki je štel 354 dni. Ker pa mesečno leto ni bilo v skladu z gibanjem sonca in po daljši dobi niti z letnimi časi, so to popravili in tako so že stari narodi prišli do solničnega leta, ki so ga sprejeli vsi narodi. Samo pripadniki islama še vedno štejejo po mesečnih letih. Tudi Zidje računajo z mesečnimi leti, vendar si že od starih časov pomagajo s prestopnimi meseci.

Po Herodotu so bili stari Egipčani prvi, ki so računali s solničnimi leti. Solnično leto je pri njih imelo 365 dni in je bilo torej za 5 ur 48 minut in 48 sekund prekratko. V štirih letih je zaostalo skoraj za cel dan za pravim solničnim letom, katerega začetek je sovpadel s tem letom samo vsakih $4 \times 365 = 1460$ let. Morali so zato tudi menjaje določevati pričetek letnih časov.

Grki in Perzi so v začetku imeli leto 360 dni, ki je imelo 12 mesecev po 30 dni. Po dveh letih so vedno vrinili poseben mesec 30 dni in je tako leto štel 390 dni. S tem pa so prehiteli solnično leto. Šele astronom Meton je iznašel sistem, ki je odpravil ta nedostatek. Njegov sistem je baziral na 19-letni periodi. V tem razdobju so šteli 235 luninih men in sicer 228 za 23 mesečnih let in 7 za 11 in eno četrtno preostalega dneva, ki jih vsako soln-

no leto več šteje od mesečnega. Sistem take periode pa je imel to pogrško, da je po 76 letih preostalo 1 dan. Kljub temu so jo pozdravili z velikanskim navdušenjem. Na podlagi nje sestavljen koledar so z zlatimi črkami napisali na javni deski. Od teh zlatih črk izhaja izraz »zlati številci«, ki ga še dandanes najdemo v naših koledarjih. Ono označuje, katero leto te periode štejejo sedaj. To število dobimo, če leto Kristusovega rojstva prištejemo k vsakokratni letnici in vsoto delimo z 19. Kvocijent nam da letnico Mentonove periode, ostanek pa »zlati številci«. Če ni nobenega ostanka, potem je »zlati številci« 19. Ta perioda je bila upeljana l. 433. pred Kristusovim rojstvom. Kljub pogrškam, ki so jih pozneje odkrili, jo je potrdil tudi nicejski koncil in je ostala v veljavi vse do leta 1582. Šele gregorijanski koledar je prinesel reformo in pravo »zlati številci«.

V starem rimskem koledarju so v vsakem drugem mesečnem letu po 23. sebruarju vstavili nov mesec, ki je štel enkrat 22, drugi 23 dni. Po tej metodi tudi v našem koledarju velja v prestopnem letu 24. februar za prestopni dan. Rimski koledar je bil tako pomanjkljiv, da je bilo v primeri s solničnim letom že v l. 50. pred. K. r. že en dan razlike. Vseled tega je Julij Cezar s pomočjo alexandrijskega učenjaka Sosigenesa uvedel novo reformo. Solnično leto je računal s 365 dnevi in 6 urami. Zato je koledarsko leto računal s 365 dnevi, vsako četrto leto pa s 366 dnevi. Dnevi so bili na posamezne mesece tako razdeljeni, kakor so še dandanašnji. Mesec »quintilis« so imenovali v čast Cezarja julij, in mesec »sextilis« v čast prvega rimskega cesarja Avgust. Koledar se imenuje po Cezarju julijanski ali stari koledar. Po njem so šteli do nedavna Rusi in drugi pravoslavni narodi. Boljševiki so ga odpravili l. 1923., pred tem tudi že Grki, Bolgari in Romuni in sedaj se ga poslužuje samo še srbska pravoslavna cerkev.

Tudi julijanski koledar je bil pomanjkljiv, kajti njegovo solnično leto je bilo s pravim letom za 11 minut in 9 sekund predolgo. Zato je v 129 letih zaostalo že za en dan. Nicejski koncil (l. 325 po Kr. r.) je izravnil do takrat nastalo razliko treh dni, pustil pa je koledar v veljavi. Stalno padanje znanosti je bilo vzrok, da se je na to pomanjkljivost pozabilo. Šele v 16. stoletju so se zopet pričeli pečati s to važno zadevo. Cerkevni koncil v Tridentu je sklenil, da se mora odpraviti in to težavno nalogo je rešil l. 1582 papež Gregor XIII.

Na predlog učenega zdravnika Luilusa so sklenili, da se izpusti 10 dni, kolikor je do tedaj že znašala razlika. Da bi letni časi v bodoče se pričenjali vedno na isti dan, so sklenili, da v treh zaporednih stoletnih prestopnih letih prestopni dan odpade, šele vsako četrto naj bode prestopno. Prvo tako prestopno leto je bilo 1600, dočim so leta 1700, 1800 in 1900 bila navadna leta in šele 2000 bo zopet prestopno. Novi koledar je bil v Rimu predložen učenjakom, ki so prišli iz vseh delov sveta, vsem univerzam in vladarjem 1577. Šele l. 1582. je papež Gregor XIII. s posebno bulo 24. februarja, to je pred 350 leti, odredil, da se izpusti po 4. oktobru istega leta 10 dni, kolikor je že znašala razlika po julijanskem koledarju. Četrtemu oktobru (petek) l. 1582. je sledil takoj 15. oktober. Istočasno je zapovedal, da se morajo vsi držati novega koledarja, ki se po njem imenuje Gregorijanski.

V Italiji, Portugaliji, Franciji, Lotringiji, Danski in Češki so nov koledar upeljali že l. 1582., v katoliškem delu Švice, Nemčije in Nizozemske 1583 in 1584, na Poljskem 1586, na Madžarskem 1587. Protestantske dežele pa so se trdovratno upirale tej reformi. Ta upornost se je še povečala, ker se je zvedelo, da tudi novi koledar ni povsem točen. Njegovo leto je namreč še vedno za 21 sekund predolgo, kar šele v 4000 letih znaša približno en dan. Šele l. 1699 so nemški protestantovski stanovi sprejeli to reformo s tem, da so tega leta izpustili po 17. februarju 11 dni. Anglija in Švedska sta to reformo sprejeli šele kot poslednji l. 1752.

V zadnjem času se pod okriljem Zveze narodov dela zopet na reformi koledarja, po kateri naj bi bila Velika noč vsako leto na isti dan in tudi meseci naj bi bili drugače razdeljeni. Ta reforma pa še ni dozorela in ni aktualna.

Iz življenja apostola miru

Zgoraj levo: Briandov prihod v Zenevo; zgoraj desno: Briand, MacDonald, Stresemann; spodaj levo: Briand predseduje Svetu Zveze narodov; spodaj desno: ura počitka in odmora ob Zenev. jezeru

Alf. M. ...

Sovjetska ekspedicija na Vranglov otok

3. marca je odpotovala na Vranglovo otočje skupina nove ruske ekspedicije v polarne kraje. V tej skupini se nahajajo mnogi inženjerji in tehniki.

»Večernjaja Moskva« objavlja zanimive podrobnosti o zgodovini raznih ekspedicij na te otoke. Med znanstveniki, ki so se zanimali za raziskovanje arktičnih predelov zemlje, je prevladovalo prepričanje, da Vranglovo otočje, obdano z večnim ledom, sploh ni sposobno za stalno naselitev. Več ameriških ekspedicij na te otoke je žalostno končalo. Dve ekspediciji, ki se jima je posrečilo prodreti do otokov, pa sta na povratku doživeli katastrofo in vsi člani so postali žrtev severnih viharjev.

15. junija 1926 je iz Vladivostoka odpotovala na Vranglovo otoke prva ruska ekspedicija s staro ladjo »Stavropole«. Vodil je to ekspedicijo preiskovalni polarni potnik in drzni raziskovalec severnih pokrajin Ušakov. Z njim je odpotovalo tudi 14 družin iz plemena Čukčev, ki so izrazili željo naseliti se na teh daljnih otokih. Metereološke razmere so bile izredno ugodne in ekspedicija je brez večjih nesreč prispela na Vranglove otoke. »Stavropole« se je že 7. avgusta zasedel v Rogersovem zalivu in 15. avgusta je prva ruska kolonija pričela graditi svoja prebivališča na tej zemlji, popolnoma odrezani od sveta. Pripravljala se je za prvo zimo. Kli-

Atentat na predsednika republike Peru

Zadnjo nedeljo je bil v katedrali v glavnem mestu republike Peru izvršen med službo božjo atentat na predsednika republike Sanchez Cerra.

Predsednik republike se je udeležil sv. maše s svojim spremstvom. Med sveto mašo je iznenada stopil pred njega mlad moški in iz razdalje dveh

Luis Sanchez Cerro.

korakov ustrelil na predsednika, zatopljenega v molitev. Po prvem strelu se je predsednik zrušil in padel v naročje svojega soseda. V istem trenutku je njegov spremljevalec polkovnik Rodriguez skočil in se postavil pred predsednika, da ga s svojim telesom zaščiti. Atentator je skoraj v istem trenutku oddal še drugi strel, ki je zadel polkovnika Rodriguezu v prsi in ga smrtno ranil.

Predsednik Sanchez Cerro si je medtem opomogel. Odrinil je svoje spremljevalce, potegnil revolver in skušal najti primerno mesto, da bi ustrelil atentatorja, ne da bi zadel koga drugega. V tem trenutku je oddal atentator še tretji strel. Še preden je prišel predsednik do strele, ga je prehitel njegov adjutant Luis Solari, ki je oddal strel in zadel atentatorja v vrat.

Kljub rani je atentator oddal še dva strela. Štiri osebe iz množice, ki se je je polotila velika panika, so bile ranjene. Ko je atentator izstrelil vse naboje, je poskušal zbežati, vendar so ga pri vhodu prijeli. Piše se José Melgar.

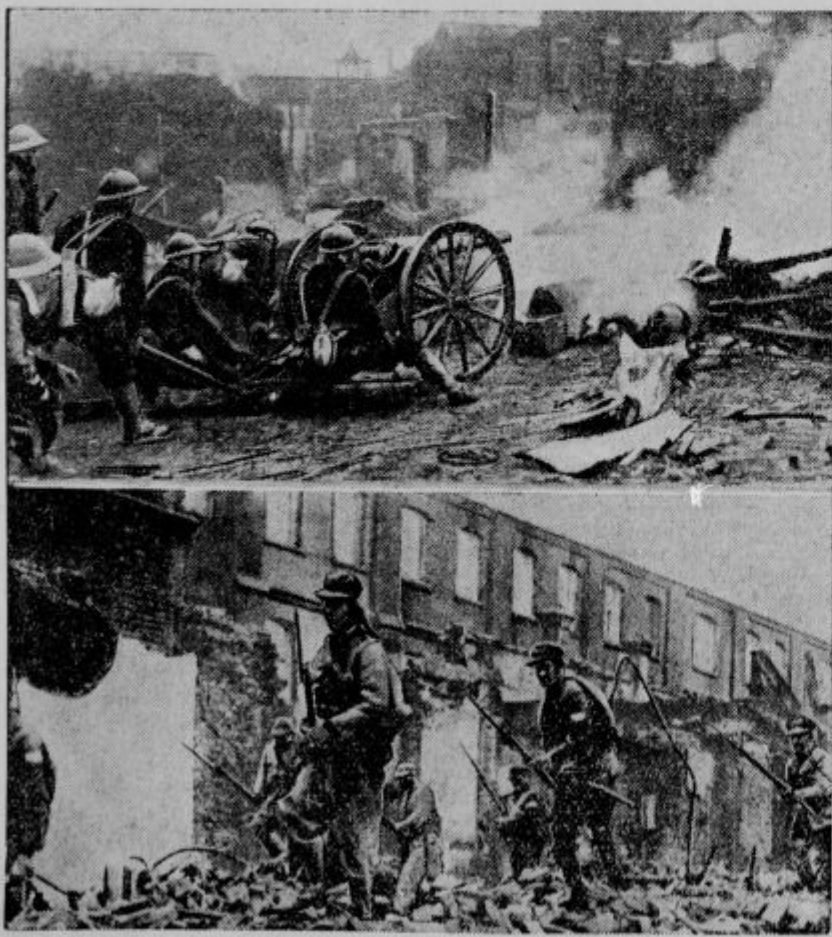
Predsednik Cerro je samo lahko ranjen in bo že čez par dni mogel zopet prevzeti posle. V svoji vojaški in državljanski karijeri je doživel že 16 atentatov.

Amer. parlament in brezposelnost

Ameriški parlament je sprejel zakon o pomoči brezposelnim. Po tem zakonu se brezposelnim ne bo dajala nikakoli miloščina, pač se vlada poblašča, da sme porabiti izreden kredit 130 milijonov dolarjev za graditev novih cest. Pri graditvi bodo zaposleni samo brezposelni.

Lord Tyrell, dosedanji poslanik Velike Britanije v Parizu, zapusti svoje mesto vsled sprememb, ki so v zvezi z novo orijentacijo franc. zunanje politike.

Zavzete Capeja.

Slika jasno kaže, kako strašna vojna divja na Daljnem vzhodu. Najbolj ogorčene bitke so bile v predmestju Sanghaja Capeja. Ko so Japonci po več dni trajajočih naskokih to predmestje zavzeli, je bil ta preje cvetoči trgovski del mesta do tal porušen. Pod razvalinami je pokopanih na tisoče hrabrih Kitajcev. Zgoraj: japonsko topništvo bombardira kitajski del Sanghaja; spodaj: kitajski vojaki poskušajo med razvalinami z obupnim napadom pregnati Japonce.

Največji rudnik na svetu

Poročajo iz Moskve, da je predsednik komisarijata za težko industrijo Vasilij Ivanov objavil načrt ogromnega rudnika bakra, ki ga bodo pričeli izkoriščati ob Bajkalskem jezeru v osrednji Aziji v sovjetski republiki Kazanstan v tako imenovani »Gladni stepi«. Pripravljalna dela bodo stala okrog 450 milijonov rubljev (približno 11 milijard dinarjev). Letno produkcijo cenijo na 175.000 ton. To bo največji rudnik na svetu.

Plavanje obvezen predmet

Francoski parlament je sprejel zakon, s katerim se v vseh ljudskih in srednjih šolah upelje plavanje kot obvezen predmet.